

Posudek k diplomové práci

<i>Autorka práce:</i>	Radka Jestřábová
<i>Název:</i>	Kritika překladu románu <i>Die Liebhaberinnen</i> Elfriede Jelinekové ve zpracování překladatelky Jitky Jílkové
<i>Akademický rok:</i>	2011/2012
<i>Vedoucí diplomové práce:</i>	doc. PhDr. Gabriela Veselá, CSc.
<i>Oponent:</i>	PhDr. Bc. Tomáš Svoboda, PhD.

Se zájmem jsem přečetl diplomovou práci Radky Jestřábové k analýze překladu románu *Die Liebhaberinnen* Elfriede Jelinekové (celkem 75 stran). Diplomantka předložila strukturované pojednání, které se opírá o vhodné rešerše, vychází z náležitě uplatněného teoretického modelu a pečlivě a důsledně aplikuje tento model na analyzovaný materiál.

Práce je členěna do šesti stěžejních oddílů, přičemž číslování kapitol je průběžné (osm kapitol). Na tomto místě lze uvést drobnou poznámku k posloupnosti kapitol: Považuji za případnější zařadit medailon překladatelky před empirickou část, tedy mezi teoretická pojednání (např. za medailon autorky a obsahové shrnutí díla).

Z hlediska tematického důrazu diplomová práce v souladu se svým zaměřením plně akcentuje analytický oddíl, zároveň však lze konstatovat, že ostatní části zůstávají poněkud upozaděné (co do rozsahu i váhy v rámci celé práce). Jako pozitivní hodnotím zapojení tématu recepce děl E. Jelinekové. Bylo by zajisté vhodné toto pojednání rozšířit i na další díla autorky či překlady. Zároveň by také bylo na místě uvést např. pojednání o širším dobovém a literárním kontextu (polysystému) – a to jak literatury vysílající, tak literatury (kultury) přijímající.

Jednoznačně kladné hodnocení zaslouží aplikování modelu translatologické analýzy (podle K. Reissové). Prostor ke zlepšení naopak skýtá jazyková a technická stránka textu.

Pokud jde o aplikaci modelu translatologické analýzy, diplomantka model zasvěceně představuje, interpretuje a adaptuje pro potřeby svého rozboru: rozšiřuje jej o kategorie redaktora (dle A. Popoviče) a překladatelského stylu (dle J. Levého). Kladné hodnocení si zaslouží fakt, že analýza je kontrastivní (průběžně konfrontuje překladová řešení s originálem), konstruktivní (na relevantních místech uvádí alternativní překladová řešení) a pozitivní (jsou vyzdvížena též četná zdařilá řešení). Snad poněkud širší pojednání by si zasloužila kategorie afektivních implikací.

Pokud jde o orientaci čtenáře ve výstavbě práce, bylo by vhodné učinit v úvodu náležitou explicitní zmínku o posuzovaném překladu. Čtenář práce se teprve postupem času dozvídá, jaké vydání bylo posuzováno a s jakým dalším vydáním pak byl text konfrontován.

Vhodným doplněním analýzy je rozhovor s překladatelkou; na místě by ještě byla zmínka o srovnání výsledků analýzy s výsledky bádání týkajícího se recepce překladu. Ucelenému průřezovému pojednání by taktéž slušel bližší popis originálu i překladu z hlediska fyzické podoby či grafického ztvárnění publikací. Analýza se tak nese v jakési hmotné neukotvenosti. Tyto parametry analýzy jistě nejsou vyzdvihovány zvoleným modelem K. Reissové, jeho kreativní aplikace však může zohlednit i tyto přesažné kategorie (např. otisknout snímky knih v příloze). Podstatně pak posuzovatel postrádal zmínku o metatextových jevech či paratextech (doslovy, úvody, text na přebalu knihy, jejich záložkách, překladatelské poznámky, poznámky pod čarou...).

Z hlediska jazykového a technického zpracování lze konstatovat, že styl práce je plně v souladu s územ odborného diskurzu.

Výtky: gramatické chyby (např. str. 7), relativně časté překlapy (např. str. iv, 5, 16, 63...) a další nedostatky (interpunkce – např. str. 5, 44, typografie – např. str. 5).

V obsahu je vypuštěna jedna kapitola (kap. 2.) a návaznost číslování podkapitol (8.5.5, 8.6.6) je chybná. Odkazování uvnitř textu je na několika místech též chybné (např. str. 7, 42).

Jako výborně zvládnutou stránku zpracování práce hodnotím citáty z německého originálu. Je potřeba si uvědomit, že zde nepomůže automatická kontrola německého pravopisu, protože pravopis německého textu je zde podle běžných standardů defektní (psaní malých písmen). S výjimkou jednoho výskytu důkladné čtení neodhalilo chyby v přenosu tohoto textu do citací.

Témata k diskusi: Míra expresivity ve srovnání (rakouské) němčiny a češtiny. Co odhalila analýza, pokud jde o kompenzaci (srov. např. str. 39)? Proč nebyl využit frazeologický slovník češtiny?

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem navrhuji hodnocení velmi dobře.

V Praze dne 31. 1. 2012

Tomáš Svoboda